

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 2968/05
08.12.2005. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Dragiše Slijepčevića, predsednika veća, Nadežde Radević, Slobodana Spasića, Ljiljane Ivković-Jovanović i Nikole Stanojevića, članova veća, u parnici tužilaca AA, BB i VV, koje sve zastupa AB, advokat, protiv tužene državne zajednice Srbija i Crna Gora - Vojska Srbije i Crne Gore - MO, koju zastupa Odeljenje za imovinsko-pravne poslove - Odsek u Nišu, radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužilaca protiv presude Okružnog suda u Nišu Gž. br. 862/05 od 28.4.2005. godine, u sednici veća održanoj dana 08.12.2005. godine, doneo je

P R E S U D U

Revizija tužioca AA se delimično USVAJA i PREINAČUJE presuda Okružnog suda u Nišu Gž. br. 862/05 od 28.4.2005. godine u stavu prvom izreke i presuda Opštinskog suda u Nišu P. br. 6985/02 od 17.12.2004. godine u stavu trećem izreke, pa se tužena državna zajednica Srbija i Crna Gora - Vojska Srbije i Crne Gore - MO obavezuje da tužiocu AA na ime naknade nematerijalne štete, pored iznosa navedenih u stavu prvom izreke presude Opštinskog suda u Nišu P. br. 6985/02 od 17.12.2004. godine, plati i to: za pretrpljene duševne bolove zbog smanjene životne aktivnosti iznos od još 300.000,00 dinara, za pretrpljene fizičke bolove iznos od još 250.000,00 dinara, za pretrpljeni strah iznos od još 200.000,00 dinara i za pretrpljene duševne bolove zbog naruženosti iznos od još 300.000,00 dinara, sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od 17.12.2004. godine, pa do isplate, dok se u preostalom delu revizija ovog tužioca odbija, kao neosnovana.

Revizija tužilaca BB i VV izjavljena protiv presude Okružnog suda u Nišu Gž. br. 862/05 od 28.4.2005. godine ODBIJA SE, kao neosnovana.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Nišu P. br. 6985/02 od 17.12.2004. godine stavom prvim izreke delimično je usvojen tužbeni zahtev tužioca AA, pa je tužena obavezana da mu na ime naknade nematerijalne štete plati: za duševne bolove zbog smanjene životne aktivnosti iznos od 500.000,00 dinara, za fizičke bolove iznos od 250.000,00 dinara, za strah iznos od 200.000,00 dinara i za duševne bolove zbog naruženosti iznos od 300.000,00 dinara, ukupno 1.250.000,00 dinara, sa kamatom od dana presuđenja pa do isplate, na ime izgubljene zarade zbog nesposobnosti za rad iznos od 213.168,00 dinara i na ime doživotne kapitalizirane rente iznos od 870.364,00 dinara, oba iznosa sa kamatom počev od 01.7.2001. godine, pa nadalje. Stavom drugim izreke tužena je obavezana da tužiocima BB i VV na ime naknade nematerijalne štete za pretrpljene duševne bolove zbog naročito teškog invaliditeta sina AA, svakom od njih plati po 200.000,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom od dana presuđenja, pa do isplate. Stavom trećim izreke za veće potraživanje od dosuđenog u stavom prvom i drugom te presude, pa do iznosa koji su tužioci tražili preciziranim tužbenim zahtevom od 12.11.2003. godine, tužbeni zahtev je odbijen, kao neosnovan. Stavom četvrtim izreke odlučeno je o troškovima postupka.

Presudom Okružnog suda u Nišu Gž. br. 862/05 od 28.4.2005. godine, stavom prvim izreke odbijene su, kao neosnovane, žalbe parničnih stranaka i potvrđena prvostepena presuda u stavu prvom izreke alineja 1, 2, 3, 4 i 5, u stavu drugom izreke i u stavu trećem izreke, a ukinuta u stavu prvom izreke alineja 6 i 7, kojom je odlučeno o naknadi štete zbog izgubljene zarade i o kapitaliziranoj renti, kao i u stavu četvrtom izreke koji se odnosi na troškove postupka i u tom delu predmet vraćen na ponovno suđenje.

Protiv navedene drugostepene presude tužioci su izjavili blagovremenu i dozvoljenu reviziju zbog pogrešne primena materijalnog prava.

Vrhovni sud je ispitao pobijanu presudu na osnovu ovlašćenja iz čl. 386. ZPP i ustanovio da je revizija tužioca AA delimično osnovana, a da revizija tužilaca BB i VV nije osnovana.

U sprovedenom postupku nema bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. tač. 11. ZPP, na koje Vrhovni sud pazi po službenoj dužnosti.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužilac AA, koji je rođen 19__ . godine, nalazio se na odsluženju vojnog roka u GG u toku 1996. godine. Zbog bolova u vilici pregledan je od strane lekara stomatologa u DD, a nakon toga i od strane lekara Vojnog stacionara u GG, gde je konstatovano da osim izčašenja vilice, koje je sanirano, nema drugih tegoba, pa je vraćen u jedinicu. Pošto je i dalje osećao bolove upućen je na lečenje u Vojnu bolnicu u ĐĐ. Posle pregleda od strane lekara neuropsihijatra u toj bolnici, upućen je nazad u jedinicu, ali je nakon izlaska iz bolnice ušao u susednu zgradu i skočio sa četvrtog sprata u nameri da se ubije. Tom prilikom pretrpeo je teške telesne povrede usled kojih mu je životna sposobnost smanjena trajno i definitivno u težem stepenu, trpeo je fizičke bolove i strah određenog intenziteta i dužine trajanja, a estetski izgled mu je naružen u teškom stepenu

izreke bolove i strah, očiglednog invaliditeta i tužne tužnja, a estetski izgled ima je naružen u teškom stepenu. Takođe je utvrđeno da je tužilac AA prilikom pregleda, radi odlaska na odsluženje vojnog roka, bio psihički i fizički zdrav, da je tokom služenja vojnog roka došlo do poremećaja u njegovom psihičkom stanju, ali da mu od strane stručnih lica medicinske struke tužene nije pružena odgovarajuća pomoć u saniranju tog stanja, što je rezultiralo pokušajem samoubistva.

Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja, pravilno su nižestepeni sudovi našli da tužioci po odredbama čl. 200. i 201. Zakona o obligacionim odnosima imaju pravo na naknadu nematerijalne štete, i to tužilac AA za pretrpljene duševne bolove zbog smanjene životne aktivnosti i estetskog naruženja i za pretrpljene fizičke bolove i strah, a tužioci BB i VV za pretrpljene duševne bolove zbog naročito teškog invaliditeta svog sina. Obaveza tužene da ovu štetu nadoknadi tužiocima, prema nalaženju nižestepenih sudova, proizilazi iz odredaba čl. 154., 158. i 172. istog zakona.

U reviziji tužilaca se ističe da su dosuđeni iznosi na ime naknade nematerijalne štete tužilaca prenisko i neadekvatno odmereni i da ne predstavljaju pravičnu novčanu naknadu, te da je trebalo u celosti usvojiti tužbeni zahtev, koji je preciziran podneskom tužilaca od 12.11.2003. godine, a prema kojem je tužilac AA za pretrpljene duševne bolove zbog smanjene životne aktivnosti tražio iznos od 4.000.000,00 dinara, za fizičke bolove iznos od 2.000.000,00 dinara, za strah iznos od 700.000,00 dinara i za duševne bolove zbog naruženosti iznos od 2.000.000,00 dinara, a tužioci BB i VV za duševne bolove zbog naročito teškog invaliditeta svoga sina po 800.000,00 dinara svaki, sve sa zakonskom zateznom kamatom od dana presuđenja pa do isplate.

Obzirom na utvrđeno činjenično stanje da kod tužioca AA postoji trajno umanjenoje životne aktivnosti u težem stepenu, koje se ogleda u tome da će on sve aktivnosti koje su vezane za duže stajanje, hodanje, čučanje ili bilo kakva teža fizička opterećenja ograničeno i vrlo tegobno obavljati sa ulaganjem posebnih napora i trpljenjem značajno izraženih subjektivnih tegoba koje će se tada pojavljivati, da će biti lišen zadovoljstva da se bavi sportom, kao i da je u periodu povređivanja i sledeće dve godine njegova opšta životna aktivnost bila umanjena u veoma teškom stepenu, dok nije uspostavio samostalan hod, zatim, obzirom da mu je estetski izgled naružen u veoma teškom stepenu i ogleda se u brojnim ožiljcima kože na truhuu, levoj butini, stopalima, iskrivljenosti grudno-slabinskog dela kičme, spušenosti desnog ramena, iskrivljenosti desne potkolenice, deformitetu oba stopala sa vidnim hramanjem pri hodu, koje sve povrede su trajne prirode, a što je sve izazvalo psihičke patnje, odnosno duševne bolove jakog stepena i pojavu kompleksa niže vrednosti, te najzad imajući u vidu intenzitet i dužinu trajanja fizičkih bolova i straha, koji su detaljno opisani u obrazloženju prvostepene presude, činjenicu da je tužilac u vreme povređivanja imao 23 godine, te da je pretrpeo više operacija, Vrhovni sud nalazi da tužiocu AA pripada pravična novčana naknada nematerijalne štete i to: za duševne bolove zbog smanjene životne aktivnosti u iznosu od 800.000,00 dinara, za fizičke bolove u iznosu od 500.000,00 dinara, za strah u iznosu od 400.000,00 dinara i za duševne bolove zbog naruženosti u iznosu od 600.000,00 dinara, sve prema merilima i kriterijuma važećim u vreme donošenja prvostepene presude. Ove iznose Vrhovni sud je odmerio u skladu sa odredbama čl. 200. st. 2. Zakona o obligacionim odnosima u vezi čl. 223. ZPP. Navedeni iznosi bi, po mišljenju ovog suda, predstavljali pravičnu novčanu naknadu i adekvatnu satisfakciju za tegobe koje je pretrpeo i trpi i dalje tužilac AA usled zadobijenih povreda.

Nalazeći da su nižestepeni sudovi na utvrđeno činjenično stanje pogrešno primenili materijalno pravo povodom zahteva tužioca AA za naknadu nematerijalne štete, Vrhovni sud je primenom čl. 395. st. 2. ZPP, preinačio drugostepenu presudu u stavu prvom izreke, u delu kojim je potvrđena prvostepena presuda u stavu trećem izreke i tužbeni zahtev ovog tužioca delimično odbijen, kao neosnovan, tako što je, pored iznosa označenih u stavu prvom izreke prvostepene presude, alineja 1, 2, 3 i 4, odnosno 5, dosudio i iznose navedene u izreci ove presude, dok je u preostalom delu primenom čl. 393. ZPP, reviziju ovog tužioca odbio, kao neosnovanu.

Prema čl. 201. st. 3. ZOO, u slučaju naročito teškog invaliditeta nekog lica, sud može dosuditi njegovom bračnom drugu, deci i roditeljima pravičnu novčanu naknadu za njihove duševne bolove.

Imajući u vidu težinu povreda koje je zadobio tužilac AA i težinu zaostalih posledica po njegovu zdravlje i fizički izgled, odnosno stepen njegovog invaliditeta, Vrhovni sud nalazi da su nižestepeni sudovi pravilno odmerili visinu pravične novčane naknade koja pripada njegovim roditeljima, tužiocima BB i VV za duševne bolove koje trpe zbog takvog stanja svoga sina. Ovako odmerena naknada u skladu je sa utvrđenom jačinom i trajanjem tih bolova, sa merilima i kriterijumima u vreme donošenja prvostepene presude i uslovima koje predviđaju odredbe čl. 200. st. 2. Zakona o obligacionim odnosima. Jasno je da ova naknada ne može da otkloni duševne bolove roditelja koje oni trpe i koje će trpeti i u buduće, ali to i nije cilj te naknade. Njena svrha je da tužiocima omogući da pribave sebi određena materijalna dobra, koja bi im pomogla da lakše svladaju te svoje duševne bolove, pa tako posmatrano, a imajući u vidu sve okolnosti konkretnog slučaja, dosuđena naknada se pokazuje pravičnom i adekvatnom.

Stoga je revizija tužilaca BB i VV odbijena, kao neosnovana primenom čl. 393. ZPP.

Primenjene su odredbe ranije važećeg Zakona o parničnom postupku ("Službeni list SFRJ", br. 4/77...), na osnovu čl. 491. st. 4. ZPP ("Službeni glasnik RS", br. 125/04).

Predsednik veća - sudija,

Drađiša Slijepčević, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj sudske pisarnice

Mirjana Vojvodić

vs